

CIAET
CARE
CONTINE
INSEMNAȚII
ÎN
LEGĂTURĂ CU
MONOGRAFIA SAT
"GRUJII"
"CACALEȚII
DE
ROVINE"

Insemnări în legătură cu
Monografia satului: „GRUIU”
„CACALEȚII DE ROVINĂ”

MOTO:

POTI SĂ CĂLĂREȘI LUNEA ÎNTREAGĂ, ȘI SĂ TE
MINUNEZI ^{TOATĂ} DE REZULTATELE CIVILIZAȚIEI, DAR NIMIC
NU-ȚI MAI FERMECĂTOR DECÎT CULTUL DE PĂMÎNT
DE CARE TE-AI NĂSCUT. V. ALECSANDRI.

„SATUL ESTE LOCUL SFÎNT UNDE S-A PĂSTRAT
NEATÎNSĂ BOGĂȚIA SPIRITUALĂ A POPORULUI NOSTRU”

Prefată.

Bunoasterea trecutului satului meu natal, „Gruiu” și a împrejurimilor sale, m-a preocupat din anii adolescenței și regretam că nu exista o carte în care să le citesc istoria.

Deaceia m-a determinat să cercetez și să scriu această carte, este numai dragostea fierbinte de satul copilăriei mele, cu viziuni frumoase, în cea mai mare parte împlinite.

Arhiva veche a satului ar fi fost un izvor prețios de date cu privire la trecutul lui; dar a fost pierdută pe timpul ocupației din 1916-1918, fiind în timpul primăriei s-a născut comanda de a se lua.

Lucrarea cuprinde o parte generală, și istoricul fiecărui sat în parte, care are la sferă cartografiile nominale cu locuitorii din anii 1838, 1850, 1867, parțial și din alți ani, în care mulți își vor găsi bunicii și strămoșii.

Datele care obiectul capitoului final, „Comuna Căcăleții de Jos sau Căcăleții de Rovone din trecut sau satul „Gruiu” de astăzi și de mine” sunt Contribuția conducerei comunei, aceasta rezultând din recomandarea ca istoria acestui sat să fie actualizată.

Cu satisfacția unei datorii împlinite, urez succes.

celor care vor dori să continue sau să completeze istoria
acestui sat. Eu nu am preocupat nici un sacrificiu pentru
a oferi această carte pe care căsătoria mea să o citească
cu drag.

Const. M. Petculescu

într-o dată.

Administrația

Administrația acestui sat și organizarea lui a trecut prin multe transformări. Acest sat în trecut a avut administrație separată și a fost condus de păcălabi, ajutați de alții satului care erau în fel de deputați sătești ce se ocupau cu strângerea ~~birului~~ birului și judecarea pricinilor dintre locuitori.

Satele: Căcăleții de Sus și Căcăleții de Jos au avut administrații separate până în anul - - - - -

Plasa Dimbovnic administra în trecut toate satele de pe valea Dimbovnicului dela Orșaj și pînă la Hozăceni și cu satele: Brumii, Liliștea și Căneșu. Reședința a fost la Rorui.

În anul 1894 reșea era numită plasa Călmăneșu - Gălbănești cu reședința la Gălbănești - Tărlăveni.

În anul 1901 martie 15 Căcăleții de Sus sau Căneșu făcea parte din plasa Călmăneșu - Gălbănești jūd. Argeș.

În anul 1905 com. Căcăleții de Jos a fost în plasa Orșaj - de pomenește de Lenca Păcălab ^{și Radu Păcălabu} iar județul era condus de Episcopii. După Regulamentul Organic 1831 județele se numeau ocîrmuiri și erau conduse de ocîrmuitori iar plășile se numeau subocîrmuiri și erau conduse de subocîrmuitori.

Prin reforma administrativă a lui Alex. I. Cuza s-au introdus denumirile de comună, primărie, consilii comunale, prefectură și subprefectură.

Satul Gruiu

Așezat în zona de sud-est a județului Argeș, unele descrierile modestă se întindesc cu cimpia, satul Gruiu este cunoscut pînă la jumătatea secolului trecut ca un sat de colibe răsărite de o parte și de alta a apei teajlorul.

În acest sat de colibe sărăcăcioase a răsărit în ultimii ani un sat puternic și înfloritor care ocupă un loc de frunte în economia țării noastre.

După reorganizarea din iulie 1968, este un sat care face parte din comuna Băteasa, împreună cu satele: Băteasa, Coșov, Rucă, Cirsu și Lișteșca și Gruiu -

Comuna Băteasa, cu cele 5 sate se întinde pe o suprafață de 38 km pătrați, pe coordonate geografice - latitudine și - longitudine, deci aproape la jumătatea distanței între ecuator și polul nord, pe aceeași paralelă cu: Delta Dunării

Reședința satului este satul Gruiu și anume: Gruiu, Gruiu cel Mic și Florești apar în documente pe la sfîrșitul secolului 16 și începutul secolului 17. Existența lor este însă mult mai veche și se pierde în negura vremurilor, pentru că satele au apărut și s-au format mai înainte de apariția lor în acte.

Primele documente în care apare denumirea lui în hrisovuri vechi legate proprietate, într-o epocă în care relațiile feudale erau deja stabilite, pămîntul și satele se vîndeau

pe bani cu rumâni și cu robi, moșnenii erau lipsiți de pământ prin toate mijloacele și domnul avea dreptul de a întări sau de a retrage stăpânirea asupra moșilor.

Prerul sau egumenul mănăstirii era stăpînul absolut al oatele. Orice cumpărare sau stăpînere de pământ trebuia întărită prin hrisov domnesc, căci domnul era considerat stăpînul întregii țări?

Descrierea satului Gumi se va trata în cuprins pentru fiecare cătun în parte, pentru că fiecare cătun ^{are} are istoria Documentele pe care le vom prezenta nu înscamă numai o enumerare cronologică a faptelor, ci ele ne înfățișează și relațiile economice, sociale și politice ale epocii respective.

Sat Rămănițele

Satul Gumi se învecinește la răsărit cu comuna Rătești satul urducești la vest cu satul Lilestea com. Căteasca la sud cu com. Rocu și la nord cu satul Căteasca com. Căteasca.

Călețorul ce vrea să meargă vîla Gumi în jos spre est. v. observa că apa firului vălului unit cu Teusul, formează o hîmă care se cheamă rogoz. și aceste două ape ies din sat, împreună - se apropie de Furduești, la Furduești și cu vălul care merg pînă aproape de Gureguș unde se varsă în riul Argeș.

Călețorul care pleacă din București, soarește în Pituși și
duce la Slos.

5 bis

și de aici cu autobuzul, călătorește spre Gruiu făcând 40 de minute
cu Distanța este de 20 km. Posiama Pitesti - Gruiu este asfaltată
până la Lătrășca - C. 49. iar de aici și până în Gruiu nu este
asfaltată - Podurile peste Draglov, în drumul spre Gruiu și peste
Draglovul într-un punct sunt construite din lemn. În trecut aceste
poduri erau foarte întinse. La fel și șoselele. Satul nostru
se găsește la o distanță de 8 km de gara Levedeni și la o
distanță de 12 km de orașul Topoloveni - Transportul se
face la Pitesti cu autobuzul, care circulă de 5 ori pe
zi. care transportă muncitorii la diferite întreprinderi.

de aci călătorește cu mașina până la Grui timp de 40 de minute. Posaşa Titesti-Grui este asfaltată până la C. A. P. Căteasca. De la Căteasca-Grui şoseaua este neasfaltată, şi traversează peste autostrada. Tot pe această şosea, pe partea stângă a defileului se construieşte: Fabrica de Brichete. Podurile peste Neajlov şi Neajlov sunt construite din lemn. În trecut aceste poduri erau stricate, iar drumurile rău întreţinute. Satul Grui este la o distanţă de 8 km de gara Lerezeni şi 12 km de oraşul Topolovoni - care a fost şi reşedinţa de raion. În trecut, se călătorea cu căruţa, cu ^{trăsura} sau chiar cu căruţa cu boi. Astăzi se călătoreşte cu autobuzul, care merge face 5 curse pe zi, Grui-Titesti şi înapoi.

Întindere

Suprafaţa ha - Relief, Ape şi climă.

Satul fiind aşezat într-o regiune de trecere de la deal spre cîmpie, găsim privelişti frumoase cu dealuri şi cîmpii. Dealurile nu sînt prea înalte, iar cîmpiile destul de întinse. Aceasta face deci pitorescul şi bogăţia naturii împletită cu pitorescul plantatiilor de pomi fructiferi şi via de vie, şi cu portul naţional al ţăranilor, cu construcţiile de interes public ca şi cele particulare construite în ultima vreme dau călătorului o satisfacţie suficientă de nerăchipsuit. Viaţa nouă organizată, sprijinită de înţelegerea şi mîna omului muncitor,

a făcut ca acest sat, așezat odinioară în mijlocul naturii
virgine, să fie mai răsărit și cu vădite progrese, din
punct de vedere economic, social și cultural.

DEALURI

Dealurile ce exercită o influență climatică asupra satelor
Gruiu sunt: Dealul dela Gruiești se merge pînă în satul Sileștea,
Dealul dela Teiuș - care merge tot înacinte și trece și prin margi-
nea satului Sileștea și Biresu.

Iar la sud sînt ~~deja~~ dealuri: Moza cului - Între aceste
dealuri sînt cîmpii - Datorită acestor dealuri și cîmpii, adică
luncile Neajlovului, Neajlovului, Teiușului și Mozacului, s-a
dezvoltat din cele mai vechi timpuri, agricultura, pomi-
cultura și viața de viață; localnicii s-au mai ocupat și cu
creșterea vitelor și o mică parte cu stupii -

Gruienii ^{au} ~~în~~ terenuri de agricultură în următoarele
puncte: Eleșteu, Floștină, Curățura, Mozac și Rogoz.

Pomi fructiferi s-au cultivat pe dealul Branice iar
viața de viață pe dealul Teiușului.

Încă la nord de râul Argeș, care se află numai la 6 km
de Gruiu, se găsește Dealul Mare, cu cele mai renumite vii -

Râul Argeș care vine reunit cu râul Doamnei și cu râul
Sîrgului nu are încă născut. În trecut peste acest râu era
un pod de lemn, care oia destul de printru.

Am această cauză de multe ori, locuitorii satelor vecine erau nevoiți să se treacă prin apă. În anul 1941, în luna iunie la 29 venind apele mari, atât dealul și dealul cel și dealul cel au mers multe recolte ajungând până la Lărdeni.

Întreaga țară este construită pe poduri de fier, pe care
trec mașini și macarale încărcate cu zeci de tone.

Este un drum care vine dela Locozeni, trece prin Gruni, merge la satul Liliștea și de aici la Cărușu de unde merge spre comuna Oarja. Un alt drum care merge spre Lerbănești Bostesti; iar spre est merge spre satul Furduești comuna Rătești. Dealurile din jurul satului sunt plantate cu pomi fructiferi și vită de vie. Luncile și câmpiile sunt cultivate cu grâu și porumb. O parte din câmpie și din luncă este lăsat ca izlaz pentru vaci.

Pe dealul dela Gruiu mic sau Greuste a fost cea mai
veche aşezare omenească din acest sat. Pe la nord de
acest deal trece drumul lui Negru-Vodă. Acest drum
spun bătrânii, că este drumul pe care a trecut Negru-Vodă.
La sud de sat este drumul Giurgului, care făcea legătura
ntre Pitesti şi Giurgiu.

Lungă apa Teşlovului şi drumul lui Negru. Vădă că
 cea mai veche biserică. a acestor oameni - cei mai bătrâni
 moşi. ~~can~~ biserică în locul cărora se găseşte o cruce

Prospecțiile, forările și puturile de apă au scos la iveală structura geofizică și secolter pământului în această localitate.

Observatorul, ^{ar marea} dintr-un anion ce ar trage pe dinasupra satului, așezat cu cele două catene: Cruesti și Florești, ^{cu satul este} pe două dealuri paralele, care merg de la est spre vest pînă aproape de Dătești. În partea de sud este dealul mozaicului, care și-a luat numele de la apa Mozac.

De vale curg apele: Reajlovul care se uneste cu Teușul și Rejlovul. La sud Mozaicul. Satul Popesti din comuna Căteasca este așezat pe ~~parul~~ malul stîng al Rejlovului.

De o parte și pe alta a Reajlovului este așezat satul Cruni. De malul din stînga Reajlovului se găsește o movilă, care are un diametru de 150-200 m și înălțimea pînă la 100 m. Aceasta movilă spun cei mai bătrîni oameni, că este făcută pe timpul năvălirii popoarelor barbare. Aceasta movilă se numește movila din Rogoz, și de aici, da de veste cînd veniau barbarii -

De lîngă Reajlovului spun bătrîni că era multă papură și rogoz de unde s-a rămas și numele de lîngă rogoz =

Printru aceste dealuri sînt vîile ca: vîileana elesteului, vîileana crănturii, Gildăului, vîileana mozaicului și vîileana lui Iteș. Aceste mici ape, vara cînd este secetă, rămîine apă numai în unele locuri mai adînci - iar cînd este ploaie, deschi marea lor făcînd mari stîncăcuiri. (Exemplu în mine 1941)

Aste ape sînt p rt   le victii de toate zilele ale locuitorilor cărora le aduce multe fobosie, dar păstrează in ele focul calamit tilor. Toate aceste ape se unesc la Fundătura aproape de satul Surducu.

GEOLOGIE

Structura geologică este prea puţin studiată si cunoscută. Singurele obschideri pentru studii sînt surpaturile si repele, prin care se poate observa natura, poziţia si succesiunea straturilor. Subsolul este alcătuit din straturi de argilă, nisip si pietros. Argila este cea mai comună in aceasta regiune si are culoarea galben inchis p n  la roşu, din cauza oxizilor de fier pe care-i conţine.

Pietrele sînt rotunjite si recolectate, ceea ce dovedeste că au fost c r te de ape si tr te prin fiecare din straturile de p m nt sînt orizontale sau puţin inclinate, ceea ce confirmă că nu provin din m ntuire ci s-au format prin sedimentare.

 zroare minerale

Laun f c ut s p ture pe toată raza acestui sat. In apropiere de c m ti c nd s-au f c ut cercetări se g ce că in p m nt se găsesc petrol. Se dovedeste si prin faptul că, apa din f nt na de la Teus si miroasă a petrol. Se zice că in p m nt s-au găsi si marmură, dar p n  in prezent n-au inceput exploatare.

CLIMA

Jud. Argeș fiind străbătut aproximativ pe la mijloc de paralela 45° lat. nordică are o climă cu caracter temperat; diferențele climatice se datoresc altitudinii orientării generale a reliefului, conformației locale și acestuia.

Zona de câmpie din jud. Argeș are o climă oarecum diferită de cea din Ținutul românesc, din cauza altitudinii mai mari. Media anuală a temperaturii este cea. 10°C; în luna cea mai caldă a anului (iulie) media temperaturii aerului este de 20-22°C; iar cea mai rece (ianuarie) temperatura medie coboară la cea 4-6°C.

Toamnele sînt mai calde decît primăverile cu cea 1°C. Precipitațiile cad în intervale neregulate însumînd anual 500-700 mm.

În ceea ce privește regimul vînturilor, menționăm deplasările de aer cu caracter fonic, care influențează pozitiv temperatura locală din sudul Carpatilor Meridionali. Dintre vînturi predomină Briza de sud și Nordul. În sudul județului, Băltărețul amănă în fiecare an sosirea primăverii, în nord brizele de munte împiedică în lunile călduroase aerul din văi și depresiuni.

CLIMA

Clima în acest sat este specifică zonei de dealuri și nu cunoaște nici vesele excesive ale iernii, dar nici căldurile caniculare ale verii - Datorită acestei așezări, dezlănțuirii vânturilor pustuitoare din timpul iernii și arșița prua mare din timpul verii sunt temperate. Iernii sunt curenți reci dar rar când temperatura scade minus 25°C . iar vara nu urcă mai sus de $22-25^{\circ}\text{C}$.

Întoate această așezare, a satului pe harta țării, toamna apare la sfârșit frate scurtă, adeseori căldura verii se prelungește până-n noiembrie târziu. (Ex. anul 1973) temperatura $15-16^{\circ}\text{C}$. în ziua de 17 noiembrie 1973.

Precipitațiile își pierd din intensitate, datorită căldurii care se emana de la sol, din lipsă de curenți. iar vara căldura se temperază datorită tot acelorasi cauze.

Brumele apar târziu în noiembrie și înghețurile vin abia spre mijlocul lunii decembrie

Adeseori, sărbătorile de iarnă se petrec pe pământul negru, năînghețat, de unde a ieșit zicala populară: „Noș herula e tânăr și iubește mult copii anul acesta”.

Prin cauza ploilor abundente căzute în anul 1970 în luna mai, podul peste Neaglor a fost rupt. Acest pod ar fi durat ani ca să fie construit în rețea orind

dar acum a fost construit în mai puțin de 15 zile. Apa
ce cade în timpul verii și în timpul iernii se ridică în
mulți ani la 25-35 litră pe metrul pătrat.

Luna ianuarie apa provenită din toarna zăpezii m.m.

"	februarie	"	"	"	"	"
"	martie	"	"	"	"	"
"	aprilie	"	"	"	plui	"
"	mai	"	"	"	"	"
"	iunie	"	"	"	"	"
"	iulie	"	"	"	"	"
"	august	"	"	"	"	"
"	septembrie	"	"	"	"	"
"	octombrie	"	"	"	"	"
"	noiembrie	"	"	"	"	"
"	decembrie	"	"	"	"	"

Stațiunea pluviometrică a înregistrat lunar aceste precipitații. În general, în timp de un an stratul de apă
are o înălțime de m.m. Iernile nu au zăpadă prea
abundentă și verile nu sunt prea dure -

Vânturile în această regiune, lovindu-se de dealurile care
împrejmuiesc satul își pierd din intensitate. Varna bate
Curățul vâla N.E. care aduce zăpadă.

Toamna și primăvara bat mai desesebire: austru și
bătăntul, ambele aducând ploare.

În popor, schimbarea vremii se cunoaște după următoarele semne: dacă apusul soarelui se face într-un nord roșietic, se strică vremea. Noaptea, dacă luna este cu cornul în jos înseamnă că este ~~plouă~~ ploaie. Iar dacă este cu cornul în sus este secetă. Dacă bate vântul de la S.V. căminul; mai zic rameni și tracișă goală, înseamnă că este secetă.

FLORA ȘI FAUNA

În satul nostru datorită dalurilor care se pierd și trecu la șes, și a climei și solului crește în lunci și pe cimpii cereale ca: grâul, orzul, ovăzul și într-o bună parte porumb.

Pe dealuri, crește destul de bine și pomi fructiferi: zarzărul, prunul, mărul, părul, nucul, ciresul și vâșinul.

În duriază la noi, piersicul și caisul. Cultura orzalelor și într-o măsură mai mică și creșterea vitelor, formează baza materială a cetățenilor din satul nostru.

În fiecare vară, pleacă din satul nostru vagoane cu grâu, iar toamna vagoane cu porumb. În ultimul timp a început să se cultive și porumb. tutun.

Prin grija organelor de conducere ale județului Argeș s-au plantat încă din anul 1961, în plantații masivă pe circa ha cu nu număr de pomi fructiferi și ha vită de vie. Vită de vie, în afară ce s-a plantat la C.A.P.

ficare cetăţean, are pe lângă casă sau în grădini
plantată vită de vie. Aceasta serveşte ca probă pe lângă
casă iar toamna ouluz struguri pentru gospodărie.

Aşa fi ca aceasta, ca fiecare cetăţean să aibă pe lângă
casă o vită de vie, care ar fi şi ca probă
dar mai mult pentru struguri. Acum sînt peste 30 de go-
spodării care au pe lângă casă plantată vită de vie.

Pei cari se ocupă permanent cu vită de vie sînt: Moarii
Negoescu, Constantin G. Cirstea, Nicolae G. Cirstea, Cristea
Nicolai, Stoiculescu D. Gheorghe, Gardin B. Ion, Petculescu
Constantin, Inghel H. Constantin Ionescu F. Neagoe, Stancu
B. Dumitru, Stancu F. Moariu, Stancu D. Nicolae, Grigorescu
Nicolae, Ionescu Vasile şi alţii. Ionescu F. Neagoe şi alţii au
vită de vie pe lângă casă. Izlăgul satului, în trecut da o
producţie de iarbă foarte scăzută, iar astăzi datorită
ajutorului acordat de partid cu îngrăşăminte, a făcut
ca să crească producţia de iarbă. Acum se face pe
teritoriul acestui sat o fabrică pentru brichete de nutreţ.
Acum este şi o fabrică de insilozat. Fiecare cetăţean mai
are cultivat în grădina ajutătoare, lucernă sau trifoi, dar
~~toate~~ cetăţenii ~~toate~~ sînt tributari pentru acest nutreţ de iarnă.

În afară de grădina C. H. P. ului, de zarzavat, fiecare
cetăţean mai are şi o mică grădiniţă de zarzavat

nu se cultivă: varză, cașcaval, usturoi, mazăre, fasole, sfeclă roșie, castravți, dovleci și alte legume de care are nevoie.

Sfecla sfurajeră și dovleacul se cultivă numai pentru consum. Grâul, care în trecut, datorită pământului care era neproductiv, nu da mai mult de 800-1000 kgr la ha. iar astăzi a ajuns să dea o producție de peste 3200 kgr la ha.

Porumbul, care în trecut nu da nici 500-600 kgr știuleți la ha, iar astăzi datorită ajutorului acordat de stat, cu semănături de cea mai mare productivitate, îngrășăminte și mașini, produce și peste 1000 kgr știuleți la ha.

Monica, la cultura porumbului s-a usurat foarte mult, înlocuindu-se munca manuală cu cea mecanică. În anul 1972-73, efectuând munca în acord global, rezultatele au fost bune.

Deși la început mulți cetățeni, nu cunoșteau rezultatele la această formă, totuși văzând rezultatele ~~la~~ din anul 1972, în anul 1973 care s-a mulțumit pe deplin, ~~am~~ au luat ficare teren mai mare.

În anul 1973, cetățenii au luat porumbul în acord global, primind 30% din recoltă și din coceni - La fel s-a procedat și cu vitele etc.

FLORA SI FAUNA SĂLBATICĂ

La sud. est de satul Bruiu se găsește pădurea Șoforai, formată din stejar. Numai, golurile din această pădure se completează salcîmii. Darba din această pădure este o varietate naturală, amestecată cu trifoi sălbatic. În trecut, la sud, de satul Bruiu, se găseau păduri masive de stejar, care s-au tăiat făcîndu-se teren bun pentru agricultură.

De alocuri, în mod natural se găsește trîscuț, păpădia, sunătoare, coada calului, coada soricelului și, stăria și urzica.

În timpul verii prin lanurile de grîu, se aude cîntecul pit palacului și se mai întîlnește și potîrnicul. De suprafața lacurilor de cu primăvara pînă toamna tîrziu,ouri de rațe sălbatice se ridică și se coboară, schimbîndu-și locul. Cotoșana zboară în tot locul. Gîrlele se amestecă cu porcii, care rătăcesc după herți cari vin să prindă porumbii. Uluii, care înainte erau foarte mulți, în ultima vreme au dispărut. Au apărut în schimb porumbii sălbatici sau quagustucii. De asemenea găsim varietate specii de insecte. Cele mai însemnate și cele mai cunoscute din această sînt: furnica, croitorul, buburuga, greurul, lăcusta, cărăbușul, libelula, omida păroasă, omida verde și păduchele verde, care atacă frunza pomilor. Omida păroasă în acești ani a atacat mai toți pomii fructiferi ca: mărul, mărul, părul, zăzgorul, prunul, caisul și chiar nucul.

lăsându-i goale frunze ceac face ca să nu mai podcăscă
multe ani. În ultimii ani s-au luat măsuri pentru embaterua
acestei omizi prin strupire.

Reptile care trăiesc pe aceste locuri sunt: năpârca, gulerii
verzi, sopirle, bertașul verde, broasca obomută, șarpele, lipi-
trana și mai rar broasca țestoasă. Prin pădurile din apropiere
trăiesc iepurii, care în timpul iernii vor și în oate, unde disting
pomii tineri ca: merii, porii și prunii - dihoii și năvălitori.

În apele brașlovului, Bejlovelului, Brașcului și în cele
trăiesc peste ca: crapul, caracudra, eleaul și în sea mai
mare măsurașă sorata. Plante medicinale se găsesc pe aici
și se adună de elevii școlii generale cum sunt: mușetelul
în cantitate foarte mare, sunătoare, coada șorolului și
foarte mult mătase.

PLANTE SI ANIMALE

Intin cit in satul nostru, in mai sunt păduri mari, in afara
de padurea Oferei, care este o pădure tinăra și este re-
plantată cu salcîmii, și care este la o distanță de 5-6 km de
satul nostru, animalele sălbatice sunt rare. Eu găsi mai mult
sepruri și mai puțin vîlpi și vîeguri. In ultima vreme s-a răd și
caprivară. De izlazul satului, care în trecut era o cantitate mică de
iarbă, pasă astăzi este de vaci ale heutorilor din acest sat. Izlazul
acum este îngrijit și este o pășune model, mulșii cu sîrmă glurupată.
De raza satului nostru se construiesc, vîlba multe clădiri pentru o
fabrică de bechete, unde vor crește mîi de vaci - de asta folat frum
se construiesc aproape de autostradă și lucrează in prezent peste
100' de muncitori, iar in vîitor sute de muncitori. -

Ovinile in acest sat a scăzut foarte multe, datorită faptului că
multe păduri s-au defrîșat, eliminu-se terenurile agriculturii iar
pășunile s-au mîșorot. In schimb sunt mai multe vaci și porci.
La săteni sunt... vaci... La b. H.P sunt --- vaci - oi - porci.

DEZVOLTAREA SATULUI „GRUIU” ÎN ANUNITE ETAPE ISTORICE.

CACALEȚII DE ROVINĂ - DOCUMENTE DIN ANUL 1795.

Începînd din anul 1968 prin legea de organizare a județelor și comunelor, satul Gruiu s-a alăturat împreună cu satul Siliștea și Bereșu, de comuna Căteasca. Satul Cacaleți sau Gruiu de astăzi se documentele confirmă că există încă din anul 1595 (1091) ^{în urma} Domnitorului Hațmeon Turcutul. vovod

într-ună jupîntea Velica în urma unei judecăți mai multe ocine, în Luici, Vorcesti, Cacaleți și Brustureasa, părți ale jupîntea Catalina și ale fiului ei Batu și nepotului ei Badea din Bacia din Bacia cu care făcuse schimb.

În analiza acestui document, rezultă că încă pe vremea lui Moșea Alexandru Treod, Velica, prima soție a lui Șenca Bircălab, schimbase moșia ei de zestre, din Bacia, Alunul și Cuiperceni, cu moșia Luici Argeș, rămasă Catalinei soția lui Căzaru acum născut 1583, fiul primului Căzaru, care venise din Argeș în Bacia de Fier Jud Gorj, probabil pe la începutul secolului al XVI-lea. Acum pe vremea lui Hațmeon Turcutul, Catalina voia să ia ocinele soțului ei din Luici, Vorcesti, Brustureasa sub pretextul că, schimbul făcut pe timpul lui vovodului Alexandru Moșea, un fusese „de bună voie”

si realizat cu sîla, lucru pe care nu l-a putut davedi în fața lui
 Hrehnea Turcutul și din care cauză, Catalina, au rămas "de lege
 de maiintea domniei mele", iar Hrehnea a ratărit în continuare pînă
 laisor jupînutei Velica, ocinele dela Lucei, Torcesti, Cacaleți și
 Brusturwasa. Iar schimbul este confirmat și de un alt docu-
 ment de mai tîrziu emis de la 5 mai 1645 (7153) de Hatai Todă
 Basarab în limba slavă în care se spune:

Iar cînd a fost atunci Căzan Spătarul, fratele lui Dario --
 dîni satul Lucei jînd. degeș, s-a despartit de frații lui săi --
 și s-a dus și sa căsătorit în sat la Baia jînd Boz și a făcut
 acolo Căzan Spătarul doi fii: Tatru Comisul și Căzan.

Iar cînd a fost atunci Căzan Spătarul, fratele lui Dario
 dîni satul Lucei jînd. degeș, s-a despartit de frații săi

Iar cînd ^{apoi} a fost în zilele Hrehnei - Todă, fiul lui Alexandru
 Todă 1587 (7095) după moartea lui Căzan (fiul lui Căzan
 Spătaru, fratele lui Tatru Comisul) jupînutea Catalina soția
 lui Căzan, în urma lui a făcut schimb cu jupînutea Velica
 fata Bredei dîni Lăungesti, jupînutea lui Lincea Tirciolar, și a
 dat jupînutea Catalina jupînutei Velicai toată partea
 bărbatului ei. Căzan dîni sat. dîni Lucei, Torcesti, Cacaleți
 și Brusturwasa iar Velica a dat partea ei dîni Baia
 Hlunul și Cuipuceni. În aceste documente se prevede
 și vînderea togamelor de pe moșia lor. Aceasta vînzare

făcea și cu consimțământul meșterilor (vecinilor) nemurabile de atunci eran aspri. Acestel un document precizează că ^RRadu din Drăngoi a cumpărat de la fiu lui Bătrădu Baia, trei sălase de țigari și amme: Darna cu țigara și cu fi ei și Inciu cu fi și Danciul cu fi și Dumniceu levalăsa pentru suma de 3950 aspri. - Același document precizează că același Radu a mai cumpărat și o altă țigancă, amme:

"Iora Țigancă" de la Hăhriul fiul lui Dolcomă pentru suma de 850 aspri. - De remarcat este faptul că fiu țiganelor robi se nășteau tot robi, întrucât erau vânduți împreună cu părinții lor, iar moartea cumpărătorului nu atrăgea după sine scăparea de robie, întrucât țigarii se transmiteau prin moștenire fiilor și nepoților cumpărătorului.

O altă dovadă mai este: Două documente din anul 1795 lămură bine ziua 26 acest sat se găsește sub numele: de Cacaleții de Rovine, deci acest sat era și pe timpul lui Hăireasa cel Bătrân care se lupta cu turcii la Rovine. Tot din documentele din acest an rezultă că erau următorii moși:

- 1) Moșul Bantuzi care s-a stabilit în com. Băteasa satul Căteasa
- 2) Moșii Răceni cu următorii: Postolnicul Șerban și Bănică Furdușeu din Măria Dăliei. Au mai găsit nume ca: Ionașcu, Șerban V. Ștan, Ștanu și Ștanca Brădești Răceni, Măreș Brădeșul și Ștan cumnatul său.

Marin Arbur și Dumitru muchiuil său. Șerban feciorul Badi
Șerban I. Cirstea.

3. Mosul Vasile Tăien, care a avut ca feciori pe Nita Tăien, din
acel moș se trag porcești din satul Silisteș.

4. Mosul Blăveanu, au rămas următorii numeși: Popa Badi
și Mircea numnatul său. Ștefan Franciu. Tănase I. Hănilă,
Radu Bircăhabul, Șerban I. Kan, Roica Alexe, Cocosatu,

Familie: Kan și Marin Orbu și Dumitru muchiuil lor.

5. Dela Moșii Rășeni, au mai rămas nume ca: mostenitorii
Lamfir Rășeanu, Tudor zis muchias, Marin cu Anghelina
și Pandu Harhai sin Pandu. Ioana cu soțul sa Moarița
lui Ion Olteanu.

6. Mosul Dinu Ploesteanu.

Din documente din anul 1870 ianuarie 28 am găsit nume ca:
Șerban Poprau, Dumitru Petre. ~~În anul~~

Mosul Dinu Ploesteanu a fost fratele Văla Vălescu. El a
căsătorit cu Badi, cu care a avut 3 fete: Ghrighina soția lui Șerban
I. Kan, Sita soția lui Radu Roica Cocosatu, și Ioaneta soția lui
Petru Popescu. Din Ploesteanu ate vinut din Ploesti și sa căsătorit
unde ate răstăgi satul Ploesteni. A mai avut ca frate pe
Ștefan Ploesteanu care o-a stabilit în satul Ciresu.

Mosul Kan Kage este tatăl Ion Kan Kage.

Mosul Radu Lungu este tatăl lui Ionita R. Ghorghe

(Țiparu) care a fost căsătorit cu Lianca, era soră cu Maria lui
 Hancu Motre. Fiul său Ioi Lungu a fost căsătorit cu Filoftia
 sau Lita. Lita a avut o fată, Maria mama lui Harin Ungureanu.
Mosul Mihai Focșa a fost căsătorit în Ploesteni și a fost
 frate vitreg cu tatăl lui Dumitru Țigoi, Harin Focșa tatăl lui
 Petre Bogan și Badca Bogan. Mosul Mihai Focșa s-a mutat
 din Ploesteni, în locul unde sînt astăzi Boredesti. Aceasta
 porclă de bordei i-a venit din următorul fapt: Mosul
 Mihai își făcuse mai multe olea și face casă, un bordei,
 unde a locuit pînă a terminat casa, iar oamenii l-au
 poreclit Mihai Boredi.

Mosul Dumitru Montis este venit din Siliște și a fost frate
 cu Harin Bogan. Soția lui a chemat o Ioana. El a avut
 ca fiore pe Badca Montis care a fost căsătorit cu Maria
 care a fost frate cu Badca Dintache. După căsătorie cu Harin
 Șerban, tatăl lui Șerban Șerbănescu și alți căsătoriti cu Hae Gardin.
 El a stat lângă casa lui Hiti J. Gardin.

Mosul Vasile Țaicu a avut ca fiore pe Pîrî Țaicu; Grigore
 Țaicu și Udrea Țaicu. Udrea a avut copii: Ionita, Ioan,
 Rada, Maria Gheorghe. Pîrî Țaicu a avut o fată pe
 care a căsătorit cu ~~fata~~ cu un grec, care se ocupa cu
 negustoria, care era în gazdă la Țaicu. avînd aur
 foarte mult.

Mosul Mehai Florea a fost căsătorit în Bvertuni și a fost frate vitreg cu Dumitru Vizoi, Karim Fuma tatăl lui Petre Gorgan și al lui Radu Gorgan. Mehai Fuma sa mutat din Bvertuni, în locul unde sunt astăzi Borcești și de aici numele de Borcești, din următorul fapt: Mosul Mehai Florea își făcuse înainte de a-și face casă, un bordei unde a locuit pînă a terminat casa, iar oamenii l-au poreclit Mehai-Bordei.

Mosul Radu este tatăl Maronii, iar Karina este mama lui Alexe Gheorghe (Turață), care este venit din Kirghia. La început cînd a venit, mosul Radu, fiind om sărac avea cămășa petică, iar oamenii l-au poreclit Radu Turață, de unde le-a rămas numele de turațari.

Mosul Stan Ion Schiopu a fost tatăl lui Stan Stan (alături de Karina) a fost soția lui Stan Ion Schiopu și a avut ca fată pe Jorța (Lina Georgescu). Stan Ion Schiopu a avut ca frate pe Karim Ion Schiopu tatăl lui Dumitru și Gheorghe Schiopu (Buzatu). Băbica a fost soră cu Stan Ion Schiopu. Toți acești copii au fost ai lui Stan Schiopu. Stan Ion Schiopu în legătură cu Băbica și Pao Birlogeanu. Cînd au plecat ea să spargă casa lui Horea Alexe (Crosatu), au plecat din casa lui Stan Ion Schiopu. Casa era mai în fundul țării de casa lui Stan St. Gheorghe.

Stam St. Gheorghe a declarat că, hotii: Discaru și Birlogeanu, când au plecat ca să opargă casa lui Stoica Alere (Cocosatu), au plecat din casa lui Stam și Ielușu și nu au reușit să spargă casa, deoarece ușile erau făcute din sticlă, bătute cu cui, iar în cuțetă era ^{și} un tring mare de fier. Tot acest cetățean mi-a declarat că acești hotii au furat trezura cu cui, a regelui Carol I. Ceii, au fost trecuți în Bulgaria, iar trezura (cupul regelui) arăsa în pădurea din marginea satului Cacolești de Rovine - mai târziu Cacolești de Jos - ^{vee Birlogeanu și Discaru} erau în legătură cu ea. Dănea Dăneșca, iar unii erau Badoa Brădescu, care făceau acte false pentru ei furati.

Declarație dată de Gheorghe P. Zamfir, născut în anul 1911 - luna iunie 10.

Protestorul Gheorghe Referendarul a venit din Locu. Pe tatăl lui Popa Gheorghe l-a chemat ^{Costache} Stancu Popescu și n-a fost tot preot și tatăl lui a fost popa Vărgatu -

Biserica veche a fost în spatele bisericii de azi, care a fost construită în anul 1871. ^{a fost începută în anul 1864} în plinul aceluia 102 ani -

Că să poată să construiască biserica, popa Gheorghe a plecat cu cîntărețul Gremia și locuitorul Dumitru Hărtis..

După ce au mers prin jind. Argeș, au trecut și în jind ott. După ce au răpătat ei s-au întors spre casa. Pe drum, fiind obosiți au poposit la marginea unei păduri, ca să se

volhuiească. Popa Gheorghe banii îi avea băgați într-o
trăistoi în sin. Popa fiind obosit a adormit. În acest timp
Dumitru Hontis, a venit să-i bage nina în ochi, ca să-i fure
banii - fiind a simțit popa, Hontis, i-a dat cu cisa, în
cap și i-a spart un ochi, apoi conștient că a rămas totă
viața fără un ochi - aceasta a făcut ca popa să o roage
ca să-l pedepsească Dumnezeu, pentru această faptă ne-
leguită. Din această cauză, Hontis, a rămas cu o nimbă
și un facior subțiri pe timp de 8 ani.

LOCUITORII

La 1 ianuarie 1970. satul Grin avea o populație de 900. locuitori din care 438 de sex masculin și 462 de sex feminin. Locuitorii sînt băștinasi, născuți și crescuți de multe generații în aceste locuri. Sînt înșiși la aceste rameni chipuri de români adevărați, legați de pămînt, care au ținut trează constința neamului. Nu sînt cunoscute multe cazuri de emigrare, din acest sat în alte părți; din contra, văile și pădurile au servit ca refugiu pentru locuitorii din alte părți în vreme de bejenie. În decursul anilor s-au refugiat pe aici români din: alte comuna: Hergheia, ... și din orașul Brest- și din cauza epidemiilor de ciumă, a persecuțiilor sau în urmă războaielor, angajându-se ca clăcasi.

Avem în sat veniți din Vata-Olt. Moșul lui Nicolae G. Boeru și din Hergheia - moșul lui Alexe Ghurghe (Scurtă),

Nu sînt tirăni au emigrat citiva familii în Dobrogea ca: Zamfir Popescu, Ghurghe Vedelcu și alții - Numărul locuitorilor emigrați este neînsemnat; la fel și al celor veniți.

Dele mai multe nume veni de la numele de botez: Iugheș sînt 10 familii, Alexe 8 familii, Costache 7 familii, Focșă.

Ghurghe 5 familii - Ișii 5 familii, Ghita care vine de la Ghurgheț, 10 familii. De aici se poate conștata că aceste nume de familie sînt luate după nume de botez.

Nu sînt unele familii cari au numele de ^{familie} botez terminate
în „escu”. ca Ionescu, Popescu, Georgescu, Petculescu, Stoiculescu.

Pădăulescu care derivă tot din numele de botez: Ion. Ghicaghe
Petru, Stoica, Radu - etc. Se poate constata, că aici au fost
oameni, cari au fost băştinaşi din cele mai vechi timpuri.
Verificînd statistica comunei „Gruiu” mişcarea populaţiei
în 1938 era astfel:

Luna ianuarie	născuţi	morţi	căsătorii	dr.
Luna februarie	"	"	"	"
" martie	"	"	"	"
" aprilie	"	"	"	"
" mai	"	"	"	"
" iunie	"	"	"	"
" iulie	"	"	"	"
" august	"	"	"	"
" septembrie	"	"	"	"

Din cele ce se constată pînă acum, rezultă: că numărul
morţilor este mai mare decît numărul născuţilor. Făcînd
o scurtă privire asupra satului Gruiu, problema populaţiei
este destul de dureroasă, aici se nasc mulţi, nu însă
foarte mulţi datorită răului nărav de a nu se arăta
medicului la timpul oportun, rămîiînd în ignoranţă,
se tratează totuşi prin mijloace băbeşti.

În anul 1934, satul Bruiu număra = locuitori dintre care
sunt bărbați; iar ... erau femei.

Statul și populația repartizată pe grupe de vîrstă și pe sexe:

1. Populația sugară (0-1 an)
2. Populația prescolară (2-6 ani)
3. Populația scolară (8-16 ani)
4. Populația de la (16-25 ani)
5. Populația peste 26 ani.

De la anul 1944 pînă la anul 1954, adică în timp de 10 ani, natalitatea medie era de ... (mai mică decît natalitatea pe întreaga țară). Situația aceasta rezidă nu numai din căsătorii tîrzii, ci și din lipsa de căsătorii. Natalitatea pe sexe. La 100 de bărbați se nasc 111 fete. Între celelalte sate mortalitatea în Bruiu este mică; mai mică chiar în tot restul țării. De 10 ani s-a obținut ... % la Bruiu; pe cînd în întreaga țară cifra variază între 18-2. Mortalitatea medie e de ... % pe cînd mortalitatea în România variază între 19,22 - la %. Mortalitatea pe sexe; la 100 de bărbați, mor 91 de bărbați. Cauzele mortalității: semilitate, boli ale aparatului respirator, boli din pricina copilărie etc.

Ipocul populației pe ultimii 10 ani de 14,1 %. Populația satului Bruiu este în creștere

1938 natalitatea = ... % de locuitori

mortalitatea = ... % de locuitori

1968. natalitate = ... % de locuitori

mortalitate = ... % de locuitori

Situația în anul 1973. în satul Gruni

Familii noi cu cap de gospodărie =

Populația satului Gruni este de .... persoane la 31.XII.1973.

Populația a crescut din 1938 cu .... persoane.

O cifră destul de mică cu care a crescut țara de
condițiile noi de viață.

Starea sanitară s-a îmbunătățit mult. În Gruni nu este
medic stațione. Avem punct sanitar în satul Liliștea la o
distanță de aproximativ 3 km. iar dispensarul este în
satul Popești la 6 km de satul Gruni. Doctorita de azi este
un medic tânăr și preceptor și stăruitor. Acum în clinică
nu felcer care locuiește în sat și o moașă asistentă, din sat
Gruni - care se întorează foarte mult de sănătatea locuitorilor.
Doctorita vine odată pe săptămână și în acest sat, unde vede
toți bolnavii - Acum în clinică, la punctul sanitar nu
felcer și o moașă -

TABEL

Numerele locuitorilor din Grani după frecvență la data de 31 decem 1973.

nr	Pumele	nr	Pumele	nr	Pumele
1.	Argheal	22.	Duta	42.	Mihailescu 1
2.	Alexe	23.	Bană	43.	Mihail 6
3.	Andrei	24.	Chirita	44.	Moise =
4.	Badea	25.	Ono	45.	Neagoe 10
5.	Bădescu	26.	Gloca	46.	Nechescu 5
6.	Bădescu	27.	Fieraru	47.	Neagoe 6
7.	Boru	28.	Ghiță	48.	Nicola 7
8.	Bănică	29.	Gheorghe	49.	Nechescu 2
9.	Bălănescu	30.	Carolin	50.	Neacșu 6
10.	Constantin	31.	Georgescu	51.	Nae 2
11.	Civomata	32.	Ionescu	52.	Oprescu 4
12.	Costea	33.	Ioana	53.	Popa 5
13.	Cuică	34.	Ioanica	54.	Popescu 4
14.	Comănescu	35.	Ilie	55.	Petculescu 2
15.	Dumitru	36.	Jordan	56.	Rădulescu 2
16.	Dragomir	36.	Jordanescu	57.	Stan 2
17.	Crîstă	37.	Jianu	58.	Stancu 4
18.	Costache	38.	Lută	59.	Stăncă 1
19.	Crîstescu	39.	Moise	60.	Stroica 2
20.	Chiriac	40.	Marin	61.	Serban 2
21.	Dinică	41.	Marincea	62.	Stoiculescu 4

TABEL.

Cu numele locuitorilor din satul Grani, după frecvența la 31.XII.1973

nr.	Numele	nr. loc.	nr.	Numele	nr. loc.	nr. loc.	Numele	nr. loc.
63	Șorbu	4	1	73	Ungureanu	1		
64	Pedelu	2		74	Voinică	4		
65	Serbănescu	1		75	Veliscu	2		
66	Ștefan	2		76	Voicu	4		
67	Ștance	4	1	77	Voicu Io	1		
68	Țoi	1			Ștance	4		
69	Țuțu	4	3					
70	Țărășescu	2						
71	Țărășiu	1						
72	Țucurte	1	2					

16

11

Total 250 de familii din care:

Venite = 18 familii. Rămase de bășină 232.

GRATIILE DIN CASA STAREATA

Culise dela Brigue Bengescu - scris de el in anul 1907.

Ascultati cinstite parinti, nuna si nuna
Si citi sinteti impreuna - Tatal pe fecior - l invata
Va poftim sa luati aminte - Cu sfaturile cu porata
La aceste putine cuvinte Cu sa se imbarbateze
Feciorca precum se scie Sa munceasca sa lucreze
Datoriti cu datorie Cuni sa apuce mealta
De copiii lor sa-i creasca Borda, sfedelul si dalta
Pina la varsta barbateasca - Cuni una s-o inceapa
Si pana la a lor marire Si alta s-o pruceapa
Sa sufere neaguri multime Hoacari cit sa-l asculte
Precum nuna cu lapstatu Tot il supara la multe
Cu leagamu si scaldatu Hoama invata pe fata
Noptile cu nebramitu Cu fiind cu ea impreuna
Zilele cu nectionitu Sa-i dea o cruscere buna
Si altel de suparare O invata sa trasca
Precum stie fiecare Sa spile rufe sa stoarca
Apoi iesind din pruncie Sa teasa sa croasa
Intra in copilarie Singa subtile si groasa
De fecior il ia tata Cuni sa faca de mancare
Lamane la nuna fata. Si altel cite in casa are
Apoi dupa datorie
Invata si omenie.

În birie cum să trăiască
De bătrân cum să-l creștă
Și cum să aibă purtare - Și de binecuvântare
Cu cel mic și cu cel mare. De aceea faceți cum se cuvine
Că învâta legea și crede Pentru că așa este bine
Și pe preot cum îl vede. Precum și Avram odată
Că a un părinte și tată Că a un părinte și tată
Că la un părinte părinte Lui Isaac i-a stat binecuvântare
Că slujește cele sfinte Ișaa dar și dăminuavătră
Și astfel stă și învățînd. Pentru ruga lor și a noastră.
Numita pe fată. Le dăți binecuvântare
Precum și pe fecior tată Că dragostea voastră fierbinte.
Și dinu maginșerea minții Și ziceți aceste cuvinte
Mult se năvălesc părinți. Devă Dumnezeu continuă sănătate
Le dă grozave blesteme Și zile îndelungate
Și vorbe părintească Devă stare și avere
Ura Dumnezeiască Izvor de lapte și miere
Căre usură pînă la Prăpădoste, risipește Devă bucate-n destulătate
De aceea vă roagă. Orni pînă și pînă
Datoriile să-si plătească. Să-si verse Dumnezeu mila
Și vă roagă de stare. Dintre-un pînă să vă dea Fie
Devă aur și argint
Dulceața de pe pămînt.

Devă prunci, feciori și fete
Precum și nouă ne dăte
Devă și inimă bună
Să vă iubiți împreună
Așa și voi adunare
Să-i dați ca voastră mare.
Să trăiască în bucurie
Ziceți și amîn să fie -
Noi n-avem greseli
Cu fapta și cu cuvîntul
Ce le suferă pămîntul
Nu se displică nu crăpă
Ca să-l meară cu apă.
Și Dumnezeu ca un tată
Cu milă nemăsurată
Nu se grăbește iudății
Cum facem rău să ne bată -
Nu pîne mare răbolare
Și se-ntorace cu îndurare
Cînd cîndem la pocăință -
Cu lărgimă cu umilintă
Dar în săi ne gree nouă
De vrei ca să vă iert vouă
Vărtăți pe gresitul vostru
Cum așteți la Tatăl nostru.
Pentru aceea doară
Acceți fii ce-n genuncheară
Îmeriți cu rugăciune
Ca unu-i cu născuți.
Tîmă-nvârsta ce-i cuscăți
Vă va fi supănat poate
Neascultîndu-vă la toate.
Vă vor fi zis nise-ai curvite
Din nou nite
Și poate în acea vreme
Le vîți fi zis nică-i blesteme
Pentru aceea iertății să-i întîrască
Nila cea Dumnezeuască
Să le dea unu-n casă
Nu pîne mare răbolare
Și se-ntorace cu îndurare
Cînd cîndem la pocăință -
Cu lărgimă cu umilintă
Dar în săi ne gree nouă
De vrei ca să vă iert vouă
Să ațina după ei norocul.
Să-ntreay bun să se să ofeți
Tîmă la a lor bătrînătă.

Starua III -

Ascultati duminavoastra constati părinti
Si alții, mire care de dzeu la aceasta sărbătoare
Cum dzeu cu cuvântul
Făcu cerul si pământul
Si dăte podvabo măneste
Si destulă frumusețe
Beru-l împodobi cu soare
Cu stăle strălucitoare
Cu lumă pe care le prurim totdeauna
Pământul-l umple cu livezi verzi
Cu apă care cu ape reci
Cu munte cu mănșuri
Întru care locuiesc fire
Cu pomei roditoare
Si cu tot felul de flori
Fiecare cu sămânța sa
Căci așa a poruncit sf. sa:
Apoi după aceste
Că un Dzeu se toate le poate
A făcut raia la răsărit
Așezit de acest pământ
A zidit pe strămoșul stam
Dni care ne tragem acest neam

6
Cu trupul lui pămînt
Cu sufletul lui duhul sfînt
Cu gîndul lui nîri
Cu ochii lui soare
Cu hîcnămile lui mare
Și văzînd D^{eu} că nu e bine
Și fi omul singur de sine
Și adormit pe strămosul Adam
Și-a luat a treia coastă din dreapta sa
Și-a blagoslovit-o
Și făcut lui soție pe strămoșea Eva
Deșteptîndu-se Adam, a zis D^{eu}
Uite Adamo oș din osul tău
Barne din carnea ta
Coastă din coasta ta
Acesta și va chema soția
De aceea își lasă fiul pe tată
Și fiica pe mîmă sa
Și se va lipi de soția sa
Și vor fi amîndoi un trup
Pentru aceea se roagă fii D^{trai} cu plăcămune
Să-i certati, să-i binecuvîntati
Precum bine a cîntat Avram pe Isaac

Și Iacov pe cei 12 patriarhi
Și se bucură mirk de miruasa lui
bun s-a bucurat Aron când a înfrunzit toragul.
Și să se bucură miruasa de mirk ei
Era împărăteasa Elena, când a găsit crucea
A doua oară iarăși se roagă
Fii dumnezeilor constăți părinți
Șă-i vertăți să-i binecuvîntăți
Pentru să binecuvîntarea părintelor
Întărești casele fiilor
A treia oară iarăși se roagă
Fii d^{tr} constăți părinți
Șă-i vertăți să-i binecuvîntăți
Pentru ea să meargă la casa lor
Șă se înmulțească ca stelele cerului
Ca codrii Libanului, ca nisipul mării
Șă fie măriti de D^{zeu} constăți
Noi ei d^{tr}ul d^{tr}ai
Șă fie peste capetele lor.

Oratii de afara

Buna dimineata Ginstite socri
Multumim noi voua tineri voiaci
Acum dară soare mare

Ca ne faceti intrebare

La ce adică venimă

Si la usa ne oprirea

Da vom da raspunsul in sa

La va tineti gura strinsa

La sa taceti la parintul

Ca sa ne auziti cuvintu

Ca intrebati dumneavoastra

De grabnica venirea noastra

Ca e asta tinerime

Ca asta multime

De stau oicea ca stupii

Si se uita ca si cind vad lupii

La de astaiolita mult umblaram

Si nimeni nu se mirasa, si nici ce cantaram nu
ne intreba

Aste fete urso vagura

De stintara ochii si cască gura

Kau mai vagut oamerei in sa

Ca totu vati strim gramada

Ca cum vati canta afara

Ori vânti ca vîi de teamă
A doua zi de dimineață
La a norilor roșii
Se îmbracă a încălță
Pe scări de argint se naște
Pe cal alb voinicete
Încăleind se oprește
Și pînă ostirea toată
Întorcându-și ochii roșii
Pe vîi colări ne aluse
Cu mustațile sumese
Pe x. cai, iute ca smei
Cu capetele ca lei
Cu potcavele poleite
Cu rugămintele jîngăvite
Care încep să fac
Pe vîi suflete vîșoare
Yar după ce ne aluse
Cel cu vîi ne trimese
După iubita lui floare
Și altă mirositoare
Apoi plecat noi toți îndată
Cu stîrașă seama bin
Se venim pe drumuri lîne

Și ne-am îndrăstiat la stele
Și-am venit tot după ele.
Oste murite și peste sghiaruri
Și mii sute numai deluri
Măncând și bând împreună
Cu cântări și voce bună
Întrebând în calea noastră
De curtile domnii noastre
Întrecând în fugă vântul
Care spulberă pământul.
Și așa steaua dorită
Împăratului năvălită
Dăce dui ochi o pierdurăm
Și răș-a făcut răzvrăt
Să ne dați aceea floare
Acea stea strălucitoare
Cu răspunsul împreună
Vă poftim și voebună
Cu răspunsul voberile.
Că apoi vă voi mai ghe
Voi mi sîntem bunăoară
Să ne rugăm ea la moară
Și dăm vocea marelui
Iată și termenul lui

Este canto latinescă
Punete ea să vi-l extrasecă
De nu știți ea de răbune
Vă feriti mină sa pune
Că chemați popa să vie
Că el latinesc este
Nu ve-mul cu barba rară
Să ne tie pînă- uscare
Vici ve-mul cu barba plasă
L-o extrasec ne-ntelase
Vici rumul cu barba lungă
Trezi zile să mî ajungă
Că de cei ce stău cu lungă
Că o-o extrasecă pe lungă
Că nu-i carte latinescă
Și cum vedetă e o ploacă
Cu tucă din vala mare
Cind beți cărnulă răsară
Vă nu e din talia lungă
Cind beai ti se face gura prună
Tofturi închinată odată
Vă odată gura căscată
Luată-o dar tot prin mină
L-o ducem la împăratu

Să continuăm tot sfatul
Nu credeți că vorbim glume
Sau niseai basme din lume
Ci vă gătiți cit mai tare
Cu cele de ospățare
Gătiți junci cu carne grasă
Să dați ostaselor masă
Aduceți voi fân cu care
Să mîrșă caii de nîncare
Stringeți fete frumoase
Ca să dăm hora ca de
Apoi mai gătiți și case
Îmbrăcate cu mătase
Și pentru ostasi umbrare
Cu loc de încăpere mare
Întindeți mese multime
Cu felurii bucate pline
Și cofeturo lingă aceste
Că-asa obiceiul este
Dar cumva de nu se poate
Să le împliniți pe toate
Nici să stați să mai răspundeți
Și căutați loc de r-ascundeți
Că ostasi nu stiu gluma
Și o să fie vao de murmur

Apoi să mai știți bine
Bă oi împărăta vine
Cu lăutaru cu cântare
Cu mai multe risovane (treasuri)
Lugăvite polecte
Ia ele plame gaitite
Vine o un risovan mare
Cu alăute, cu cîntare
Iar intrinsul se gănește
Firea care chioră zîmbeste -
A mării cîntitec mînuie
Be tîne în mîini o curmă
Și multe obiecte frumoase
La vedea drăgăstoase
Și care pînă o solie
Poate aicea o să vie
Dni împreună cu curmă
Be o va trînte mînuie
Strălucitoare, luminată
Cu pietre scumpe lucrată
Pentru rumena mireasă
Bea de împărat aleasă
Leotău dar acum colare
Bă ne-am desertat tot orașul
Să ne mai clădi oă o știe

Se pite o samă
J. pite o samă

Din în subțire țesută
Și eu floare de fir țesută
Puteți da și de mătase
De aveți inimi să vă lase
Să de mi și d. amici să fie
Cum viți avea omenie
Că noi le primim de toate
Numai curînd a le secrete
Ca să ne stergeți la gură
Cui undă de băntură
Să vărtre fete venite
La corule arînduite
De ne stau cam pe la spate
Tot cu gurile căscate
Muniți în lapte cojită
Să le plati să mai înghită
Să nu stea cu gura deschisă
Ci de dor să le mai treacă
Să și mai potolească gîndu
Pînă le-o mai veni și lor rîndu
Să nu se descalceți
Trem răspunsul să ne dați
Și apoi om descalce
Dacă ne e ca vom însura
Și-o să trecem voi atînci

Su păpăruși și cu stînci-
Nemul înalt cu brazi umbrăci
Pîne și om gălăci băntăci-

Oratii - la muntă.

Ascultate chemarea noastră.	Eu trupul din lut
Constata mesasi	Eu vasele din piatra
Constata nuni mari	Eu singele din mare
Putinele cuvinte	Eu frumoșetea din soare
De rugăminti !	După chipul și asemănarea fratiei sale
De o rugă fără de <u>stă</u>	Și văzind Dumnezeu că nu este bine
Cu plăcămne	D-a locui omul singure în lumea ^{aceasta}
Se rugă cu smerene	Laudați ~~Domn~~ strămoșului nostru Adam
Ca să-i dati blagovenește.	Și l-au adormit și i-au rupt o coastă
Că mare se puternicul <u>dzeu</u> .	Și au făcut pe strămoșul ^{din stința sa} nostru Eva
Luni întia și	Luând după chip și asemănarea sa
Și făcute	Sculându-se Adam din somn
Cerul și pământul	Și văzind pe strămoșul Eva lângă dânsul.
Și Edenului	Și strigat cu glas mare
Adică Raiul	Ce este aceste Domne !
Maro l-au împodobit	Domnul i-au spus :
Eu stih și cu luciferi	Și te spăimînta Adame
Și cu toate ferile	Că acesta este
Maro și toate ce este întrînsa.	Din oale tale
Și ceruri l-au împodobit cu soarele.	Și carne din carne ta
Și cu luna	Și se cheamă tu soție
Și au făcut <u>dzeu</u>	Și viți fi amândoi un trup
Pe strămoșul nostru adam -	

Prezum domnulu i-au blagostovitu. Si i-a infrunzit tiragul in
Ca sa se multumeasca - Uscat fiind de noua. Zeci si ^{an.} si noua

Ca sticle cerului - Precum au bine-cuvintat si pe cei
Ca iarba pamintului. - doispregree patriarhi.

Cu floare codrului De le-au inflorit cununile pe capetelor.

Ca nisipul mării. Ca oltă! Cinstite părenti.

Multu si mai multi crucea - Cari sinteti de la dzeu orinduite.

Si se inmultira - Sa-i ertati, sa-i binecuvintati

Ca sticle cerului - Căci binecuvintarea părintilor

Ca iarba pamintului. - Intaresc casele fiilor;

Ca nisipul mării. - Blestemele părintilor

Pina a venit vremea. - Disipesc casele fiilor.

Si la acesti doi tineri - Ca Dumnezeu asa bine a voit

Cari oia - Ca fecioru si fecioara

Cu genunchile plecate Va lasa pe tatăl său

Si cu fetele rusinate - Si pe mama sa.

Dumneavoastra se roaga - Si se va lipsi de murea sa

Si se roaga cu smerire - Si se va lipsi omindoi un trup

Si se roaga cu pleacăuine - Si dela murel cel mare

Ca sa le dati iertăcuine - Un breșiu mare

Sa-i iertati. - De la cinstita mureasa

Sa-i bine-cuvintati - O basma de matase fumrasa

Prezum a bine-cuvintat dzeu Si un pahar cu vin

pe arm. - Casa-i dela Cristos! Amin

Obiceiuri la naștere.

La nașterea unui copil, în acest sat este obiceiul ca la moașă să se dea un servit și o sticlă cu tuică; iar moașa era obligată să vină să scalde copilul o săptămână. Iar după 3 zile se fac ursitorile, pe care le-am descris mai jos.

- În fașa copilului se pune un cărbune și o monedă de argint, iar acum, cînd nu se mai găsește argint se pune o monedă de lei.

Aceasta, consideră: cărbunele, ca să nu se apropie nici o boală de copil; iar moneda, ca copilul să devină bogat și să aibă bani mulți. După o săptămână, sau mai mult, copilul este botezat. Înainte de nașterea copilului, mama, se cu plorean la nașu, pentru a-l amuța, de nașterea acestui copil - Nașul, la botezul copilului îi cumpără, plapomă, scutece și alte diferite cămășute și rochițe. Dacă este băiat, plapoma este de culoare albastră, iar dacă este fată, plapoma este de culoare roz. Bînd vine nașul, ea să meargă la botez, nașul lasă în pătîntul copilului, bani, spunînd să aibă fiinul sau ființa mică nouă de bani. La biserica, moașa copilului era obligată, ea să aducă apă pentru a umple cazanul, unde se botează copilul. Înainte, de botez, nașul sau moașa ține copilul în brați în satucle, cu care a venit copilul de acasă, de la părinți; iar după ce a fost scufundat în apă se așază copilul în plapoma și scutecele noi, aduse de naș sau moașă.

După botez, nașul cinstește toate nașterile care ia parte la biseră cu țuică sau vin, din sticlele aduse de acasă pentru a ura noului născut sănătate și fericire -

+ După terminarea acestui act, nașul împreună cu cei ce l-au îndoit pleacă la casa părinților copilului, unde se face masă, pentru toate rudele și nași, unde mănâncă și beau; multe botezuri, mai ales dacă era botezat se făcea cu lăutari. La sfârșitul mesei, se dă darul, adică furiar mesian, da pentru copil bani sau diferite cadouri ca îmbrăcăminte pentru copil. Înainte, nașul, în afană de bani mai da copilului și diferite animale: un pui de găină sau un miel sau o vacă - Femei da nașilor diferite cadouri ca: prosope sau câmășe de noapte cusută pentru naș, iar acuma pojarua, iar pentru nași, latic sau basma. La plecarea nașilor, era conștă acasă, de părinții copilului cu un plicon, format din: țuică, vin, pîine, cozonac, o găină vie sau tăvătită, fieraș după fruterile lui. După botez, dacă nașul este mai apropiat de copil, trebuie să vină și să-l scalde cel puțin odată, după botez. Când împlinesc un an copilul, mamea vine și dă copilul de grădă, aducându-i o rochiță sau alte cadouri. Părinții copilului dă nașii un biatoc, basma sau stofă pentru rochiță. Acesta, se face în ziua de născut adică anul nou.

Ursoarele copilului se fac după 3 zile și se sfîrșesc după
zua a 7^a. În acest timp, mama copilului dă moasei, o
pîine și un secret; iar la alte două femei le dă este o
pîine timp de 4 zile - femeile dau copilului este un scuteț sau
este o rochiță sau cămășuță -

Părinții, pînă să-implinească 3 ani, la noi este obiceiul să-
tace motul, unde se face deasemenea a petrecere cu rudele și
prieteni, care petrecere se numește cumetrie, adică adunare
cu petrecere între cumetri, adică finii cu nași. // Acest ospăț,
se face adesea cu muzică, mai ales cînd primul copil
este bătut, care începe la ora 13 și se prelungește pînă la
ora 24. Ora și la botez, nașii îmbracă copilul cu haine,
cămășuțe și ighitute - iar părinții copilului în afară de
plocon, îi mai fac diferite cadouri -

Seana înainte de așfîntit se tace motul copilului. Cînd tace
motul, nașul aduce copilului diferite jucării, coruși, tinte
dulci sau alte dulciuri pentru a-i atrage atenția copilului
ca să nu somnă cînd îi tace motul. Acest mot îl dă mamei
ca să-l păstreze. Se spune că nu este bine, ca copilul să-și
vadă motul, pentru că se îmbolnăvește și moare -

Acest ospăț este însoțit întotdeauna cu petreceri și pîine -
și la mot, se dă daruri; rudele diferite în afară de bani
și diferite cadouri copilului -

După ce se termină masa, nașul este dus acasă, cu
plocon și cu muzică, cînd are muzică -

Obiceiurile la căsătorie

Uă ori ocupa la început de obiceiurile din trecut de acum 50-60 ani și apoi și de obiceiurile din prezent.

Înainte de căsătorie, părinții băiatului trimitea vorba la părinții fetei, dacă sînt de acord ca să căsătorească fata lor cu băiatul. În caz că băiatul promiza răspuns afirmativ, părinții băiatului, veniau cu plosca la fată, împreună cu băiatul și cîteva rude ale băiatului. Heceta se făcea joi seara sau duminică seara, cînd este fixată de comun acord cu ambele familii. Cînd intrau în casă, toți dau binețe, prin: "Bună dimineața" iar băiatul sărută mîna părinților fetei, iar fata sărută mîna părinților băiatului. După aceea băiatul pune plosca jos, și dacă fata era de acord și ducea și ridica plosca de jos, iar dacă nu era de acord, plosca era jos. Fîind de acord fata, lua plosca de jos, mergînd la părinții băiatului sărutîndu-le mîna și gustîndu din ploscă. În caz că, fata este de acord, se făcea gîta logodnei sau a așezămîntului. De obicei acest așezămînt se făcea într-o seară, mîine luau parte pe lingă părinții băiatului, și unele rude. În aceeași seară se făcea mîntă și tot odată se făcea și gîstrea ce se va da fetei ea: boi, vacă, oi, țoale, pături, maeaturi și mai pusus de toate și porcoanele de pîmînt. De multe ori, dacă părinții băiatului nu erau mulțumiți cu gîstrea pe care o

dau fetii stricau aranjamentul, căci în trecut, părinții
fixau totuși acestea, iar tinerii, nu leșiau din cuvântul
părinților - Se fixează gura nuntii în care timp încep pregătirile
pentru nuntă. Se aruncă muzicantii, o pereche sau două perechi
de muzicanti după puterea fiecăruia. Cu o săptămână
înainte de nuntă, începeau mai intens pregătirile. De obicei
nuntile se făceau mai mult toamna și iarna - fiind mai
bine aprovizionate surii cu alimentele necesare nuntii și
fiind mai puțin ocupați ^{cu} munca câmpului -

Începând de jos înaintea nuntii, începeau pregătirile de nuntă.
Nuntă, întrecut, se făcea în două părți, adică se la gînire și
la mireasă. Mai jos, obiceiurile și dela gînire și
de la mireasă - cînd nuntă era făcută în două părți -

Obiceiurile dela mireasă: Simbăta seara se făcea fudlulul,
unde era și muzică. În această seară, veniau la mireasă toate
rudile și prietenii familiei, unde se puneau o masă cu băutură
și mîncare. Tineretul, dărau afară pînă la ore 24, cînd
fiecare pleca acasă. Duminică dimineața, băieți și fete
veniau la fată, pentru a găti brațul - seceți, cînd
veniau, aduceau cîte un cadou mîrșet, o pasăre, cîte o
perimă sau altceva. Trîngîndu - a tineretul începea gătirea
brațului - iar după aceea tineretul nu puneau masă cu
băutură și mîncare - care dura pînă la ore 12, cînd
fiecare pleca acasă - După această oră, începeau să
vină rudile și prietenii familiei mîrșei, care - i aduceau

plăcon, pîine, zahăr, tînte dulci, ouă, carne și diferite
alte alimente - iar aceste familii erau puse la masă,
care masă ținea pînă la sosirea ginerelui cu mîntă.

După ce termina bradul, mireasa mergea la o fîntînă,
împreună cu tînerul, care se gătit bradul. Odată cu bra-
dul ducea o vadră goală, mi băvrat și o fată, care trebuia
să aibă părinți. La fîntînă, umplea vadră cu apă, iar
după aceea cu un busuioc, stropia cu apă din vadră în
toate părțile - Mergînd acasă, vadră cu apă era expusă
într-un loc, unde era ferită de mîrlărie -

O parte din tîneret merge seară, pentru că muzica ținea la meseri,
pentru a le cânta loc.

Obiceiurile dela mire. Sîmbătă seară, și la casa marelui
se făcea feclis, unde veneau tîneretul fete și băieți, cari ju-
cari pînă la ora 24. Joi, înainte de mîntă, mergeau la țîrguri
ginerile și mireasa, împreună cu părinții, la oraș, să deservă la țîrguri
de unde cumpărau, bradul, beteală, vadră miresii, rochia miresii și
altce ce erau necesare la mîntă. Ginerile, cumpăra pentru părinți
fete, cîșme pentru soare și pantofi pentru soacră - iar mireasa era
obligată să dădă ginerelui cîmășă cu flori și - i cumpăra vestă
pentru costum și pantalon de săi - Mireasa, cumpăra pentru mîntă
material pentru rochie, iar mîntului îi da cîmășă de noaptea
cusută și servet cu flori cusut. Duminică dimineața începea
mîntă. Ginerile era bărboret, de un bărbor sau de un alt om care
desigur stia să bărborească.

În acest timp hai trarii i cînta:

Paul barba de tinerite
și pînă barba cea etc. etc. pînă la cea însemna

ea tînarul mare, de acum nu mai era în rîndul flăcărilor ci trecea în rîndul căsătoritilor. În acest orecș rîndele generalii și pînă, cari sînt băgăte la masă, unde stau, bea și mîncă pînă la orele 13, cînd vor pleca la mireasă. Se formau trăsuri, broști, căruțe și sarete, câte 6-8 sau 10. întotdeauna să fie cu sot.

Înainte mai mergeau și colăceri - cari mergeau călări, pe cai împodobiți cu coadă. La fel colăcerii mergeau și tot cu sot. Cînd sînt nuntasii cu colăcerii, cu ginerele, la porțile miresei sînt opriți și se întorc. După ce intră în curte ginerele încalcă pe cel mai frumos cal dela colăceri și trece la fereastră, unde mireasa se uită la ginere pînă s-alba, care era adusă de un băiat cu pădurea din partea ginereului, căruia mireasa îi da o naștră de cusută (batistă).

Tot odată unul din colăceri spunea orățile de afară pe care le am scris mai înainte. După aceea toți nuntasii sînt băgați la mese împreună cu ginerele. și nunii - înainte la ginere, nu-i da să mîncă decît ouă, brînză, turtă dulce. La nunii și la ginere li se aducea ca să stea pe perne. După aceea nuntasii pleacă la ginere, luînd și mireasa. Înainte de a pleca, din casa miresei, un tînar spunea orățile din casă. Aceste orăți sînt scrise mai înainte. Ajunși la casa ginereului soacra mare sau mama ginereului, venia la ușă cu un servet lung și-i înfășura ginerele și mireasa, cu servetul de roșu.

Cind plica ohla mireasa, un baiat cu parinti, lua
bratul si-l aducea la ginere. De acest brad era o batista
care era cusuta de mireasa. Cind soacra, is lega cu
servetul de git spunea:

- Așa să fii și voi legați toată viața voastră, așa cum
v-am legat eu! În timpul toți nuntășii erau băgați la mese
unde erau serviți cu mâncare și băntură. Imediat, mes-
gerau la biserică, unde se făcea cunună religioasă.

Terminat, de la cununie, se scotea mireasa în horă, să se
jura și bratul. În acest timp soacra murea sau mama
miresei aducea toate cadourile pentru năși, rude și
alți prieteni. Acestea erau jucate, de fiecare, cu
eli pe umăr. În acest timp, muzica, cînta mirelui:
următoarele versuri: Ce mai soare luminos, Ce mai
ginere frumos; și cîntecul mureșii: - Ce mai lumină
luminoasă, ce mai mireasă frumoasă!

La fel cînta și cîntecul nășilor, în care cîntare cîntărează
pe năși ca să dea baciș la lăntaro. După ce se
termină hora, băiatul care a adus bratul era
obligat ca să-l pună pe casă - iar toată lumea
începe plânsul, care ține pînă seara cînd sîntete soa-
rele. În acest timp ginerele și mireasa, mergeau cu
plosca cu vin și tureci cînd cîntău toată lumea
La fel făcea și nășul. În timpul, cînd toată

lumea dansa și juca în curte, sorul-mare împreună cu
sclerugaă tăii săi, pregăteau masa de seara sau masa cu
star. În noapte această masă începea seara la orele 21-22
și ținea până dimineața la ore 7-8, când pleca nunul
iacasă, fiind condus de ginere și mirasă, care-i ducea
și mu plocon. Înainte de a pleca cu nunul ocașei se da
darul de mesoni. Se da tinerilor cervalet ca: grîn, pomeu,
iar femeile diferite lucruri cusute: perune, fete de masă
și pături și macatură - iar cu balte mesoni le da buni-
Tate aceste cadouri, și bunii sunt strigate tare de lău-
tar. O parte din mesoni, cari nu puteau veni dimineața
seara, veneau luni după amiază, care ținea până luni
seara târziu - până la orele 24, când lua sfîrșit masa.
Lunii, din nou erau conduse iacasă cu muzică - Joi,
după mîntă, ginerele și mirasa mergeau la părinții no-
resii cu plocon - format din 4-8 pisni de casă, zahăr
orog, truca, vni și alte plăcîuri. Dacă părinții fetei
erau mai departe, mergeau cu trăsura sau cu căruță;
iar dacă erau mai aproape mergeau pe pi-

OBICEIURILE DE IN MORMINTARE.

Înainte de a deceda un om sau o femeie, mai venau aproape toți vecinii sau vecinile, ca să-și ceară ventare de la acel bolnav care era pe patul morții. În casele și ruștele apropiate veghiau lângă patul suferindului, să nu moară fără luminare. Cel care muria fără luminare, zicea că pe scallăta lume stă pe întuneric.

După ce a decedat, dacă era bărbat se cheamau 3 oameni ca să-l scaldă și să-l bărbierască, după aceea îl îmbrăcau cu cele mai bune haine, pe care le păstruagă mortul cu mult timp înainte de a muri. După ce l-a scaldat și l-a îmbrăcat și asiază mortul pe un pat, unde stă cel putru. 36 ore după moarte. În acest timp mortul este prăgot și se aprind permanent luminări. Aceste luminări se lipesc de sfesnic care este adus de la biserică. Tot, imediat după moarte, se trag clopotele la biserică, prin care se anunță morțea acestei persoane, în tot satul sau chiar comuna.

Mortul nu e lăsat singur niciodată, nici ziua nici noaptea. Înainte de a merge cu mortul la groape se pregătesc toate lucrurile care-i trebuiesc mortului pentru înmormintare. Unii femei, care-l prăgătesc, promit și capitelul

În aceste pomnuri se leagă, la coltură câte o monedă de 25 bani.
Trebuie să aibă 40 de pomnuri, care sînt servete sau batiste.
Heeste pomnuri se împarte la biserică, la femei, dacă moartă este
femeie și la bărbați dacă moartul este bărbat.

În mîinte de a pleca cu moartul se aduce dela biserică un
steag care este dus de un bărbat. Cu citava, ore înainte de a
pleca cu moartul se asează în cîșciug, care este acuzat pe o
masă, de unde poate să fie văzut de toată lumea.

Se prugătește căruța cu care moartul este dus. Prestul sau
preții dacă sînt mai mulți, înainte de a pleca, vîntos
moliște. Imediat, după ce a fost scîlbat, vine prețul
și-i dă moliște. După ce totul a fost prugătit se urcă
moartul în căruță și pornește cu el la biserică. Înaintea
moartului merge prețul cu cîntărețul; merge o femeie sau
două cu cosul cu căpitile și pomnuri. Merge un om cu
steagul și un om cu sfîșnicul. O femeie este angajată
ca la toate răspîntirile pe unde trece moartul să pună un
servet fr. pe care trebuie să tracă căruța cu moartul. După
apropriate aruncă bani. În caz dacă moartă este fată
mare, desigur că și dîria este mai mare; dar și pompa
se face mai furtivă. Se face bradul de fete și băieți; iar
moartă este înbrăcată în creasă, cu rochie și voal —
Moartă este condusă de tînet, fete și băieți, cari merg
înaintea morții. În căruța în care merge moartul
se urcă și citava femei, care sînt cele mai apropiate
rudă ale morții sau moartului.

Aste femei, pe tot parcursul drumului jefesc mortul sau moarta. La biserică sau la cimitir preotul sau o altă persoană, care cunoștea bine activitatea îi ținea o predică mortului, unde-i scotea în evidență cele mai însemnate fapte ale mortului. După terminarea înmormântării, se împartea la poarta de la cimitir, câte un covrig și un pahar cu vin la fiecare persoană, care au petrecut mortul pînă la cimitir. Cînd venia acasă, se invita lumea ca să vină la pomana. Înainte 50-60 de ani, lumea venia pe stînga poartei familiei mortului la pomana.

După aceea nemasii mortului încep cu pomenele; la 3 zile, la 3 zile, 3 săptămîni, 6 săptămîni, 6 luni, 1 an, 3 ani, 5 ani și 7 ani, cînd se îngroapă osemintele mortului și se pune într-o prungă. Se face din nou slujbă ca la înmormîntare și se îngroapă din nou. La trei zile se dă de pomana haine vămencilor care au scaldat mortul. La 6 săptămîni se dă din nou haine de pomana. La fel și la 6 luni, la un an, la 3 ani - și la 6 ani și la 7 ani -

La sîmbăta mortilor, care se prăznuiește sîmbăta înmormîntării de la începutul secolului de postul Paștelui, toate femeile, cari au pomelnice, vin cu crucea cu căpetel la biserică. - unde se pomenește toți morții, unde se adaugă și mortul cel mai de curînd. Tar o parte din familie face și pomana, acasă.

OBICEIURILE LA ANUL NOU SAU SE VASILE

Încă înainte cu 3-4 zile, copiii, băcăndu-și pregătesc becele pentru plugușor, care este confectionat din lemn și tras de cîteva băței mai voinice, iar cealaltă poartă din bice și sună din clopotec. În trecut, veniau cu ~~un~~ plugul cu boi, cîte 7-8 oameni în vîrstă care trăgeau brațele prin cîrta gospodarului. Gospodarul, scotea tîncă sau vîn care consteau oamenii care veniau cu plugul - iar acum, după ce băței termină urarea, gazdile le dă bani, covrigi și chîrvar vîn. După ce au terminat de urat, băței se strîng la unul din băței unde împart banii și toate bunurile care le-au cîștigat cu plugușorul.

Acest obicei se făcea noaptea spre anul nou. Acum tîrziu vin cu capra. Dimineața, cîrduri, cîrduri de copii, mîci de la grîndinită și mai mari de la clasele I-IV veniau cu sîcova - care erau băgati în casă, unde urau gazdilor, cîntecul sîcovei. Acești copii, mergeau mai ales la familiile care erau rude mai apropiate cu părinții lor.

Acești copii, micuți le dăde foarte bine, cînd îi vezi, pe pîrtiile de găpăcie, mergînd cu sîcovele în mînă -

Pot în această, băței merg la casă, unde sînt fete și pruncă cu boabe de porumb amestecate cu grâu în geamuri. În alui năuntru li se răspunde: „Camare”

Se hazo se face, cind în locul fetei răspunde mama
fetei, căci ocel băiat care a dat eu boabe în grâm
insuamună că soarta lui va fi bătrână -

În această noapte, încante, se strungeau mas multe
băieți și mas multe fete unde jucau: „oalele” care era
un obicei vechi, din miori strămoși - dar care acum
a dispărut. Cum se pricepea? Găzda, fata, unde se strungeau
tinerii, aducea din poartă casei, sau din gard, 7-8 oale noi din
pământ, căci încante cu multe încante oalele se țineau în parii în
gard. Toate oalele erau întoarse cu gura-njos; iar sub fiecare
oală se puneau câte un obiect: cărbune, pieptene, oglindă, ban, porumb,
păr de porc, busuioc, mărgeli și altele care, avea câte un înțeles. Ca
exemplu: cărbunele = negru țigar. pieptenele = zimbat. inelul = subtilul.
oglindea = frudul; părul de porc = păros. mărgelile = frumoase.
porumbul = bogat; banul = că are bani etc.

Toți tinerii erau trecuți într-o altă cameră; iar unul rămânea
în camera cu oalele, umplele pregătite. După aceea veniau
în camera cu oalele și fiecare întorcea câte o oală. Se hazo
facea, cind o fată sau un băiat găsea sub oală, cărbune
pieptene, porc sau păr! Spuneau, că acela care a găsit
cărbune, soarta lui va fi neagră; cel care găsea pieptene
soarta lui va fi zimbată etc. Era mare bucurii, mai ales
la fete, cind sub oală găsea oglinda, zăind, că este frumoasă;
cind găsea banul, că are bani; cind găsea porumbul că
este bogat etc.

Asemu vaceste obiceiuri la noi sînt aproape pe dispărute.
Un alt obicei: fetele nemăritate, mergea în grajdul vacilor și
vîrta cu piciorul într-o vacă, zicînd: hi, la anul, hi la chimeni;
hi la 3 ani și tot așa cu piciorul pînă cînd vaca se scula.
Cînd vaca se scula, cînd fata da cu piciorul prima dată,
zicea că se mărită peste un an, idar, trio și așa mai
departe. În trecut mai era și un alt obicei. Se strîngeau
la o fată mai multe fete. Acolo, una dintr-ele, era legată
la ochi și era dusă la gard, ca să numere bubele, bulumaci
sau porii de la gard. Parul pe care și-l alugea aceasta
fata era însemnat cu un fir. După aceea era legată la
ochi, altă fată, care număra la fel porii - A treia, a patra
și toate fetele făceau la fel. Dimineata, veneau, unde fiecare
și vedea parul legat. Cu bucurie era pe fată, al cărui par
era drept și frumos! și ce neamz era pe fată al cărui par
era strîmb, gălăvînt sau urît. Zicea că, fata, a cărei par
era frumos, consorțata ei, va fi frumos, iar al fetei
al cărui par era urît, așa-i va fi și bărbatul ei -
Aici acest obicei nu se mai păstrează, fiind aproape dispă-
rute la noi în sat. În trecut, mai era și un alt obicei -
Femeile în vîrstă, sau chiar bărbati, luau 12 foi de scapă
și le puneau pe cărbuni, mînuind pentru fiecare foare
cîte o lună. Foara, în care resea apă și grăa, că luna
areu va fi plovasă; iar foara, din care nu iese apă
zicea că luna aceea este foarte secetoasă.

Oate mai multe, la noi nu s'au dat să fi mai fost și alte obiceiuri, vechi, dar eu numai pe acestea le-am putut culga dela diferiți oameni mai bătrâni -

OBICEIURI LA BOBOTEAZA (5 Ianuarie).

În trecut era obiceiul, ca cîțiva flăcăi să meargă cu Jordanul. Se strîngeau la casa, unuia dintre ei, și luau o călărușă dela biserică, și mergeau la fiecare gospodărie, unde le cînta: În Jordan, botezîndu-te tu dormiești. Iar gospodăarul, dela la acești flăcăi, răzmerițe ca: pîine, corvagi, carne, grîu, porumb, și bani - cînd terminau toți gospodării, de iardănit, mergeau la casa unde s-au strîns la început, și gazda le gătea mîncare - Gazda, unde se strîngeau mai înțelecuna, unde era o fată încasă. Această fată îi servia pe acești flăcăi, tot timpul cît ei mîncau. Ei mai aduceau dela gospodari și băntură: tucă și veri, pe care deasemenea le consumau la masă, unde stau pînă dimineața, cînd fiecare pleca acasă. În caz că le mai rămînea, carne, pîine, corvagi, îi împărțiau. La fel și banii, pe care-i cîștigau dela gospodari -

În ziua de Bobotează, cînd aghiazma se făcea la fîntînă, flăcăii veniau pe caii gătiți cu colole și după ce oamenii plecau dela biserică, flăcăii stăteau cu caii la apă. După aceea oclau la întrecere cu caii -

Tot în această zi la fântină, când se făcea rughiazna se
trăgeau cu armele și cu pistoale - iar gospodarii luau
rughiazna în sticle și în oale. Afumigind, ocază, fiecare
mergea în grajd la vite și le stropia cu baciocul cu
rughiazna luată dela biserica, zicând că depărtează
diavolul dela vite.

Branistile

Termenul de branistie, de origine slavă, înseamnă „loc oprit” sau „loc de odihnă”. Branistia era un teren pe care era interzis cuiva să intre fără aprobarea prealabilă a stăpînului respectiv.

Branistie este loc oprit nu numai pentru vînatore, ci și pentru scoalarea fiului, lemnelor, vînatului, peștelui, era oprit chiar de a se intra cu piciorul pe un astfel de teren. Erau așa dar rezervații ale căror bogății erau folosite exclusiv de stăpînul respectiv. Terenuri liniștite, bogate în păsări și fiște, branistile erau foarte prietnice pentru întemeierea de prisăci. În Transilvania s-a folosit expresia „teren oprit” sau „pădure oprită”.

Au existat foarte multe branistii, fiecare stăpîn feudal avînd branistia sa, sau uneori branistii sale și de aceea branistii corespund stăpînilor respectivi au fost domnești, măneștiresți și boieresti și după cum vom vedea, se mai existau și o a patra categorie de branistii, cele moștenite.

Branistii domnești erau: în Moldova: la Veamîntu, la Bohotin, la satul București, nordul Moldovei, pe lângă Siret în ținutul Covașcinei. Multe pîrîstîngi nu sînt mai frumoase decît Branistia.

Branistii măneștiresți erau destul de numeroase, fiecare mănăstire mai importantă avînd branistia sa. Au fost la mănăstirea Bistrița, Putna, mănăstirea Targlău,

mănăstirea Comni. Braniste vechi avea si mănăstirea
Blagovestenie. (Bisericiani) mănăstirea Moldovita.
Innumerate au fost si branistile mănăstiresti din Tara
Românească.

In vârf al dispre branistia domneasca de la Slatina pe
care Vlad Călugărul o clădirea mănăstirii dela Glavara.
La curtea de Iugos de lângă satul Flămângești -
la Cozia pe malul Dunării cu toate bătăliile dispre gura
Salomitei.

La mănăstirea Căntărești lângă comuna Căscioarele
județul Ilfov. Tot în Ilfov, la Curățestii de la Hotesti avea
o branista mănăstirească, mănăstirea Colentina.

(Mărcuța)

Mănăstirea Otten din județul Vilcea, mănăstirea
Cisna de lângă Craiova avea braniste la Terisoti
au mai fost la Trismana, detinătoare de munte întregi:

Farinșul, Oslea, Porbele, Boul (Nania pag. 212).

Braniste boieresti. erau mai multe, aproape fiecare boier
avea branistia lui.

Branistile lui Beagoe fiul lui Drăghici, vornic printre altele
si. Pricopul si Rusetul tot cu amândoua branistele lor.

Coman infrățeste „pe Beagoe si pe Strica asupra părții lui
de scina în Bercești, însă în vatra satului, numai cît tine

caia și gardurile peste toată ocina peste 5 pași, dar pe unde este locul fără braniști, ceea ce dovedește că braniștea constituia terenul cel mai prețuit de proprietarul respectiv.

În afara de braniștile mai sus menționate mai erau și braniști mostenite, în anumite sate existând mosteni care posedau braniști -

În satul și păsturea și în satul nostru o toponimie, parte de cimpie cu numele de Braniște, care cu 70-80 de ani în urmă erau acoperite de păduri și fânețe. În Braniștea brumă se puteau vâna în păduri iepuri și găinuși, iar în fânețe, potîrnichii, dropii și iepuri. Aceasta braniște se mai numea și Braniștea Mostenească.

La fel și în satul Brui, la vest de Satul Bruiști sau Brui-Hric se găsea o braniște în suprafață de 25-30 ha. Aceasta braniște era mostenească, și era o pădure deasă unde nu puteai să intri decât cu pisiorul. După declarațiile date de Iordan Ghenghe în vîrstă de 85 de ani, era a ~~moșnenilor~~ moșnenilor ca Stocca Alexe, Locasatu, Șerban Ștean (Ștănilă) Constantin Kothanu și alții -

În această braniște se găseau mulți iepuri, vulpi și potîrnichii. Aceasta braniște acum este defrișată, întrucît s-a lăsat pădurea care era seculară =

CĂTEASCA

Comuna Căteasca este situată în partea de sud-est a județului, la o distanță de 20 km de Pitesti și la 10 km de orașul Topoloveni, având o suprafață de 81 km².

Relieful este alcătuit din cimpia malta a Piteștiului însoțită de luncile largi ale râului Argeș și parțial ale Râului Râului. În subsol se găsesc zăcămintele de titei, iar pe albia râului Argeș, importante rezerve de agregate pentru construcții care se exploatează în mai multe puncte.

Comuna este formată din satele: Căteasca - reședința comunei, Căteanle, Ciresu, Căseri, Gruiu, Recea și Silvestea.

Distanța față de reședința comunei este cuprinsă între 2 km (satul Căseri) și 7 km (satul Recea).

Satul Gruiu care în trecut era cunoscut sub numele de Căteștii de Rovine are cea mai veche atestare documentară din comună. El întâlnim în actul vlat de Moșai-Viteazul în perioada 1594 - septembrie 26 - 1595 ianuarie, prin care întărește o proprietate în urma unei judecări. Populația comunei la 1 iulie 1970 era de 4271 locuitori (2094 bărbați și 2177 femei). La recensământul populației din 15 martie 1966 populația era repartizată pe sate astfel: Căteasca 30%, Gruiu 21%, Ciresu 19%, Silvestea 16%, Căseri 10%, Căteanle 8% și Recea 6%.

CĂTEASCA

Comuna Căteasca este situată în partea de sud-est a județului la o distanță de 20 km de municipiul Bistrița și la 10 km de orașul Topoloveni, avînd o suprafață de 81 km².

Relieful este alcătuit din cîmpia înaltă a Bistriștii lui, însoțită de luncile largi ale râului Irges și brațelor lui și aflorului.

În subsol se găsesc zăcămintele de țînă, iar pe albia râului Irges, importante rezerve de agregate pentru construcții care se exploatează în mai multe puncte.

Comuna este formată din satele: Căteasca - reședința comunei, Catanech, Ceresu, Cosore, Grinu, Recea, și Silișteu.

Distanța față de reședința comunei este cuprinsă între 2 km (satul Cosore) și 7 km (satul Recea).

Satul Grinu care în trecut era cunoscut sub numele de Pacaletii de Rovine, are cea mai veche atestare documentară din comună. El intervine în actul dat de Abia Bistrițului în perioada 1594 septembrie 26 - 1535 ianuarie, prin care întărește o proprietate în urma unei judecări.

Autostrada București - Bistrița asigură legătura comunei cu reședința județului iar prin drumul local Căteasca - Lărdeni se face legătura cu orașele Topoloveni și Băești.

Cea mai apropiată stație de cale ferată se află la 5 km (gara Lărdeni) pe linia București - Bistrița - Timișoara.

În comună există 11 stații de autobuze, cele mai frecvente curse asigurând legătura cu municipiul Bitești.

Populația comunei la 1 iulie 1970 era de 4271 locuitori (2094 bărbați și 2177 femei). La recensământul populației din 15 martie 1966 populația era repartizată pe sate astfel: Bărbăneasa 20%, Geniu 21%, Ciresu 19%, Solotea 16%, Bășeri 10%, Bărbănele 8% și Pecu 6%.

Activitatea cu caracter industrial a comunei se desfășoară prin: sonde de extracție a țițeiului, două balastiere, două mări, 3 gateri pentru cherestele, două brutării, 4 cazane de fabricat țiței.

Serviciile prestate populației sunt asigurate prin 5 unități ale cooperativei de consum: două ateliere de mitorie, un atelier dulgherie, o secție de zidărie și o frizerie.

În unitățile din comună, în anul 1970 lucrau 815 salariați; în afara acestora mai erau 8 meșteșugari necooperativizați: 2 țesători, un tinichigiu, 3 croitori și 3 zidari. Către 150 salariați lucrează în unitățile industriale și de construcții din municipiul Bitești, păstrându-și domiciliul stabil în comună. Comuna dispune de o suprafață agricolă de 6.612 ha. (6128 ha teren arabil 264 ha pășuni și fânețe naturale, 88 ha vii 1012 ha livezi de piersici).

Suprafața amenajată pentru irigații este de 565 ha., fiind cultivată cu cereale pentru boabe, plante de nutreț și legume.

Peste 78% din terenul arabil este cultivat cu cereale pentru boabe în special grâu și porumb, iar pe suprafețe mai mici se cultivă legume și cartofi.

Fondul forestier ocupă 761 ha. În agricultura comună se desfășoară activitatea o stațiune de mecanizare a agriculturii o fermă de producție vegetală și o fermă de producție animală - ale Întreprinderii agricole de stat, Stefănești și 3 cooperative agricole de producție.

Sectorul cooperatist al agriculturii cuprinde 1568 cooperatori, provenind din 1131 familii, care dispun de 4104 ha, teren agricol din care 3929 ha. teren arabil. Efectivul de animale la începutul anului 1971 era de: 3924 bovine, 2870 porcine, 1777 ovine, 151 cabaline, 25.707 păsări și 202 familii de albine.

Rețeaua cooperativei de consum asigură aprovizionarea populației prin: 6 magazine mixte și 4 bufete; există de asemenea un birou al cooperativei agricole de producție.

Pentru instruirea copiilor de vîrstă preșcolară și școlară, în comună funcționează 6 grădinițe de copii și 7 școli de cultură generală, în care, în anul școlar 1970-1971 erau înscriși 150 copii și 660 elevi. Instruirea preșcolarilor și elevilor este asigurată prin cele 28 cadre didactice.

În comună există 4 sălile culturale, un cinematograful cu bandă îngustă și o bibliotecă publică.

În evidința celor 2 unități P.T.T.R. existau în anul 1970 un număr de 459 abonamente la radio și 205 la televiziune.

Pentru ocrotirea sănătății populației, în comună se află circum-scripția medico-sanitară și o casă de nașteri, deservite de un medic și 11 cadre sanitare cu pregătire medie și elementară.

Cel mai apropiat spital se află la 5 km, în comuna Leordeni. Fondul locativ, la recensământul din 1966 cuprindea 1111 locuințe. Pe sat, locuințele erau repartizate astfel: Băteasca 117, Gruin 276, Ciresu 236, Siliștea 192, Coseri 122, Cătanale 106 și Rucă 62 ^{locuitor}

În perioada 1966-1970 s-au construit din fondurile proprii ale populației 75 locuințe noi.

Comuna este în întregime electricizată, ponderea gospodăriilor electricizate în totalul gospodăriilor existente fiind de: 100% satul Băteasca, 63% Coseri, 61% Siliștea, 38% Ciresu, 37% Rucă, 36% Gruin, și 25% Cătanale.

Alte date sînt luate din manualul: LOCALITĂȚILE JUDEȚULUI ARGES - ANUL 1971 -

Terminul.

Carte dictionar geografic al României

Gheorghe I. Lahovari

General C. I. Brătianu.

Grecu Gocloacu = Vol. V fascicula III. Bucuresti 1902.

Cacaletii ? moșie jud. Irges plasa Gălbănești proprietate
a statului Ar. 100 pag. pământuri la 1877. avea o arenda de
1356 lei 35 bani și a fost ipotecată, împreună cu alte moșii ale
statului pentru acoperirea biletelor ipotecare de 27 milioane.
Pe perioada 1883-1888 arenda acestei moșii a scăzut la
200 lei anual.

Biblioteca municip. Pitești

Vol. I și II înregistrate ambele la nr. 554.

„ Bibliografia localităților și monumentelor feudale din ^{România} »

Cacaletii - Irges (patru biserici de lemn și bis. de zid Sf. Nicola
începutul secolului XIX) vezi și Lărmănești - (vol I. pag 127)

- Bauer, pag 171.

- B.O.R. 1921 pag 684 (cat. 1808.

✓ Ionascu, cartogr. Irges pag. 7

- H.O. nr. 5-8 pag. 418-419. cat 1833.

- Anuar 1909. pag. 276 (3 bis. de zid noi)

- Documente, mănăstire, sec. XVI și XVII satul amintit dela
1511 când era al mănăstirii Căminuș.

Căraletii de Jos - com. rurală pe râul Neajlovul.
Jind Bugeș plasa Gălbănești la 21 Km de comuna
rurală Costești, reședința subprefecturii și la 37 Km
de Pitești. Se compune din satul Căraletii de Jos și
Lomin, avind 170 familii sau 630 suflete din care
16 familii de Țigani. În comună sînt 2 biserici și
o școală primară rurală. Bugetul comunei pe 1882-
83. sa fost de 1643 lei 82 bani la venituri și de 1600
lei la cheltuieli. După o publicație oficială 1887
această comună are 162 contribuabili și un buget de
2299 lei la venituri și de 2082 lei la cheltuieli.
Înmămul vitelor era în 1887 de 513 vite mază (440
boi și vaci 73 cai) și de 622 vite mărunte (322 oi și
250 rîmătoare)

Căraletii de Jos, sat cu 138 familii sau 520 suflete
jind Bugeș plasa Gălbănești. Face parte din com. rur. cu
același nume are o biserică cu hramul, Adormirea
Măriei Domnului observată de 1 preot și cîntăreț și 1
paracliser. o școală primară rurală.

I. Iancu = Catalogue parhiei Brage, la 1821.
pagina 69.

Cacaliti de Jos. Biserica de lemn, br. Cur. Gerasdov

Poporani: case 74, parte bărbătească 174, femeiească 188,
parte tot 332

(1) p. Gheorghe sin d. Barbul, 28 ani, bun, hristonisit de
păr. Vrata chir Sofronie 1808 apr. 19; Catrina preteasa
25 ani, Maria 1 an, (2) p. Gheorghe sin Constantin, 30 ani,
bun, hristonisit de păr. Vrata chir Sofronie 1808 iulie 13,
Maria 2, Stan 1 an, Bada preteasa 25 ani; Maria 6 luni.

(1) d. Barbu sin Ion 70 ani, bun, hristonisit de păr.
Ladis, chir Grigore, lt. 1784 genr 23; Neacșu 15 ani,
Marole 13 ani, Maria 8, Stan 5, Elena 3 ani; preteasa
Cretia 60 de ani; (2) d. Dumitru sin Barbu, 50 ani
bun, hristonisit de păr. Ladeon, chir Simotei; Maria
13, Stancu 3, Ion 2 ani, Bada diaconasa 45 ani
Stancia 6 ani; d. Neagoe, 22 (!) ani, slab, hristo-
nisit de proim. nătr. Dosithu 1809; Serban 7 ani,
Ion 1 luna Maria Diaconasa 20 ani, Gherghina 5.
(4) d. Nestor 25 ani slab, hristonisit de proim nătr.
Dosithu, 1809 mart. 13 Elena diaconasa, 20 ani

I. Ionescu Cartografia episcopiei Arges,
jud. Vlasia, plasa Galarestilor. 1824.

Silistia. Biserica de lemn, br. lemn. Parascova
Poporani; case 52, ~~de~~ parte barbatasca 108, femeasca
98 puto tot 206.

(1) Sima sin d. Dumitrache, 30 ani, bun hirotonosit
de par. Trata chir Sofronie lt. 1809 iunie 7;

Veague 6 Mihailca 3; Ioana pretrasa 28 ani

(2) p. Radu sin Vasile, 48 ani, bun hirotonosit de
par. Sevastos chir Dionisie 1804 febr. 12;

Ioan 7 ani, berghina 3. (1) Diacon Dumitru
sin p. Barda, 60 de ani, bun hirotonosit de

par. Sardon chir Timoteu lt. 1785 iunie 25

Iamase 15, Radu 6 ani, Lisa diaconasa 58 ani.

(2) id. Ruzca sin p. Gheorghe 35 ani, hirotonosit
de par. Sevastos chir Dionisie lt. 1791 decemb. 18

Stan 10 ani, murata psaltina; alt fii 8 ani,

Ion 6 ani, Maria diaconasa 30 de ani, Marso

3 ani

Arhivele Statului București. H. Cult. și inv. public
1842 - 19 noiembrie. Sc. C. de jos secolul începător carte

Cl. Grădinar. H. St. București fond uniceia din mănăstirea
5390 18 - 1838. C. jos - Cinst. Dumitru an 15 capio-

- 5° Fond. minist. C. y. Public din 3135 - 1858. - fila 67-69.
state cu legende înr. pe trim. ianuarie 1858-
în r. C. de jos. Văngutu George 37, 40 lei.
28 - VII 1838 Maria Tomescu bismie C. de jos mănăstirea și
- clădirea în secolul fideiței din mănăstirea.

Cartografa sot. Căcalitiu de jos din plasa Gălesetti - 1834